

Ulaşımın tarihsel coğrafyası

Ulaşımın Tarihçesi

Paleolitik

Tarım dönemi

Modern dönem

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Endüstri öncesinde en yaygın taşıma biçimleri

Yürüme

Yük hayvanları

Denizcilik

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Makineleşmiş taşıma sistemlerinin ortaya çıkışı ve gelişimi

1. Sanayi Öncesi Dönemde Ulaşım
(1800 öncesi)

2. Sanayi Devrimi ve Ulaştırma
(1800-1870)

3. Modern Ulaşım Sistemlerinin Ortaya
Çıkışı (1870-1920)

Deniz ulaşımında gelişme evreleri ve özellikleri

Deniz Ulaşımının Gelişim Evreleri

15. yüzyıl öncesi (Sahillere bağlı denizcilik)

- Akdeniz'de bir günde katedilen mesafe ortalama 170 km.

15-19. yüzyıl arası

- Pusula, dürbün
- Kartografyadaki gelişmeler
- Astronomideki gelişmeler
- Bir günde katedilen mesafe ortalama 250 km.
- Christopher Columbus&Vasco de Gama

Deniz Ulaşımının Gelişim Evreleri

19.yüzyıl sonrası

- Modern denizcilik esaslarının belirmesi
- Buharın gemilere uygulanması
- Kapitalizmin gelişmesi
- 1819 yılında 300 tonluk 90 beygir gücündeki ilk buharlı geminin (Savannah) okyanusu geçmesi
- Gemilerin hız ve tonajlarının artması
- Gemilerde kullanılan enerji kaynağının değişmesi

19. Yüzyıl ve Sonrasında Deniz Ulaşımında Meydana Gelen Değişim ve Gelişmeler

- Uzmanlaşma eğilimi
- Gittikçe daha büyük tonajlı gemilerin yapımı
- Gemilerin hızlarının artması
  - *1914 yılından önce bir yük gemisinin saatteki hızı 15 km ve günlük yol kapasitesi 400 km.*
  - *1962'de bir yük gemisinin saatteki hızı 33 km ve günlük yol kapasitesi 800 km.*
  - *Yolcu gemilerinin saatteki hızı 40-65 km, günlük yol kapasitesi 1000-1600 km'ye erişmiştir.*
- Limanlarda trafiğin giderek artması
- Dünya deniz ticaret filoları

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Makineleşmiş taşıma sistemlerinin ortaya çıkışı ve gelişimi

1. Sanayi Öncesi Dönemde Ulaşım
(1800 öncesi)

2. Sanayi Devrimi ve Ulaştırma
(1800-1870)

3. Modern Ulaşım Sistemlerinin
Ortaya Çıkışı (1870-1920)

Sanayi Devrimi ve Ulaştırma (1800-1870)

1750'lerden itibaren Avrupa'da küresel ekonomik, politik, sosyal ve teknolojik manzarayı dönüştürecek bir dizi değişiklik yapıldı. Makineler insan ve hayvan gücünün yerini aldığından, bu sanayi devrimi olarak biliniyordu. Sanayi devriminin getirdiği kayda değer değişikliklere yol açan faktörler, kapitalizmin ortaya çıkışındaki rolü ve önemi açısından tartışmaya açıktır. Bunlardan dördü yaygın ve birbirine bağımlı görünmektedir:

Sanayi Devrimi ve Ulaştırma (1800-1870)

Bilimsel metod

Mülkiyet hakları

Sermaye piyasaları

Ulaşım ve iletişim altyapısı

Dünya Demiryolu Hat Uzunluđu

YIL	DEMİRYOLU HAT UZUNLUĐU (km)
1840	77,000
1880	272,000
1905	860,000
1913	1,110,000
1922	1,179,000
1947	1,336,000
1960	1,111,000

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Makineleşmiş taşıma sistemlerinin ortaya çıkışı ve gelişimi

1. Sanayi Öncesi Dönemde Ulaşım
(1800 öncesi)

2. Sanayi Devrimi ve Ulaştırma
(1800-1870)

3. Modern Ulaşım Sistemlerinin
Ortaya Çıkışı (1870-1920)

Ulaşımın Tarihçesi

ÇAĞ	TARİH	HAREKETLİLİKTE DEĞİŞİM
PALEOLİTİK	c.700,000 yıl önce	Afrika'dan ilk göçler
	c.35,000 yıl önce	Deniz yolu ile Avustralya'ya ilk göçler
	c.18,000 yıl önce	Amerika'ya ilk göçler
TARIM DÖNEMİ	c.4,000 MÖ	Hayvan gücü ile ulaşım
	c.3,500 MÖ	Tekerlekli ulaşım
	c.1,500 MÖ	Polinezya'da uzun mesafeli deniz ulaşımı
	c.1,000 MÖ	Yollar ve kanallar
MODERN	15. yüzyıl	Gemi yapımı ve denizcilikte gelişmeler
	19. yüzyıl erken dönem	Demiryolları ve gemiler
	19. yüzyıl geç dönem	İçten yanmalı motorlar
	20. yüzyıl erken dönem	Hava yolculuğu
	20. yüzyıl ortası	Uzay yolculuğu ve modern iletişim sistemleri

Kaynakça

Ekler, C. 2002. Ulaşımında Politika ve Pratik, Ankara.

Kılınçaslan, T. 2012. Kentsel Ulaşım: Ulaşım Sistemi-Toplu Taşıım-Planlama-Politikalar, Ninova Yayınları, İstanbul.

Rodrigue, J.P., Comtois, B.C., Slack, B. 2013. The Geography of Transport Systems, Routledge, New York.

Saatçiođlu, C. 2006. Ulaştırma Sistemleri ve Politikaları, gazi Kitabevi, Ankara.

Tümertekin, E. 1987. Ulaşım Coğrafyası, İstanbul Üniversitesi Yayın No: 2053, İstanbul.

Tümertekin, E., Özgüç, N. 2015. Beşeri Coğrafya: İnsan. Kültür. Mekan, Çantay Kitabevi, İstanbul.

Tümertekin, E., Özgüç, N. 2015. Ekonomik Coğrafya Küreselleşme ve Kalkınma, Çantay Kitabevi, İstanbul.

Worldwatch Enstitüsü, Dünyanın Durumu, 1993-2012, Tema Yayınları, İstanbul.

Yollar Türk Milli Komitesi. 1994. Karayolları ve Çevre: El Kitabı. Ankara, 1994.